

Lausunto

21.10.2024

MV/01977/2024

1 (3)

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Viite

Asia **Täydentävä lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Eduskunnan ympäristövaliokunta on ilmoittanut Museovirastolle tiedoksi, että lakialoite LA 21/2023 vp on yhdistetty hallituksen esityksen HE 101/2024 vp käsittelyyn, ja pyytänyt Museovirastoa tarvittaessa täydentämään kirjallista lausuntoaan lakialoitteen johdosta.

Museovirasto on tutustunut lakialoitteeseen ja antaa sen osalta lausuntonaan seuraavan.

Lakialoitteessa esitetään, että yhdistysten valitusoikeus poikkeamisluvasta sekä rakentamisluvasta suunnittelutarvealueelle sijoittuvan rakennuspaikan osalta rajattaisiin vain sellaisiin hankkeisiin, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia. Muutos rajoittaisi muun muassa sellaisten rekisteröityjen yhteisöjen valitusoikeutta, joiden toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen. Museovirasto pitää esitetyn laajuista valitusoikeuden rajausta perusteettomana ja kansalaisjärjestöjen vaikuttamismahdollisuuksien turvaamisen kannalta ongelmallisena.

Rakentamislain 57 §:n mukaista poikkeamislupaa on mahdollista hakea esimerkiksi rakennussuojelua koskevista asemakaavamääräyksistä poikkeamiseen. Valitusoikeuden rajaaminen esitetyllä tavalla tarkoittaisi rekisteröityjen yhdistysten valitusoikeuksien huomattavaa kaventamista ja voisi tarkoittaa kulttuuriperinnön vaalimisen kannalta merkittävienkin poikkeamislupien rajaamista yhdistysten valitusoikeuden ulkopuolelle. Esimerkiksi yksittäisen asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamisen mahdollistavalla poikkeamisluvalla voi olla merkittävää vaikutusta kulttuuriperinnön säilymisen kannalta suoraan tai useamman päätöksen yhteisvaikutuksen myötä. Ottaen huomioon, että poikkeamisluvalla on mahdollista poiketa asemakaavamenettelyn tuloksena syntyneestä kaavaratkaisusta, ei poikkeamislupia koskevan yhdistysten valitusoikeuden rajaamista merkittävästi kaavapäätöksiä suppeammaksi voida pitää perusteltuna.

Museovirasto kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esitettyjä muutoksia on syytä arvioida lakialoitteessa mainitun Århusin sopimuksen ohella myös ympäristöperusoikeuden ja siihen liittyvän vaikuttamismahdollisuuksien turvaamisen sekä Faron yleissopimuksen kansalaisjärjestöjen osallistumisoikeuksia koskevien velvoitteiden kannalta.

Osastonjohtaja

Ulla Salmela

Lakimies

Antti Salonen

Liitteet

Jakelu Eduskunnan ympäristövaliokunta

Tiedoksi

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/01977/2024

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain
muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Asiakirja / Dokument / Document

MV/01977/2024-6

**Täydentävä lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle
laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen
liittyviksi laeiksi**